

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 004.9:340.5

Солодка Олена Маркіянівна

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
докторант*

Національна академія Служби безпеки України

Солодкая Елена Маркияновна

*кандидат юридических наук, старший научный сотрудник,
докторант*

Национальная академия Службы безопасности Украины

Solodka Olena

PhD in Law, Senior Researcher, Doctoral Student

National Academy of Security Service of Ukraine

ORCID: 0000-0002-1799-0712

**НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА
ІНФОРМАЦІЙНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ
НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ КАК
ОСНОВА ИНФОРМАЦИОННОГО СУВЕРЕНИТЕТА УКРАИНЫ
NATIONAL INFORMATION RESOURCES AS A BASIS OF
INFORMATION SOVEREIGNTY OF UKRAINE**

Анотація. За результатами проведеного дослідження встановлено, що аналіз доктринальних напрацювань дозволяє виділити декілька підходів до визначення змісту поняття «інформаційні ресурси»:

- ототожнення інформаційних ресурсів з інформацією (знанням);
- розуміння інформаційних ресурсів як структурованої інформації (відомостей, зафіксованих на матеріальних носіях, документів та масивів документів);

- включення до змісту інформаційних ресурсів не лише інформації, але й інформаційних технологій та персоналу, задіяного у обробці інформації).

Найбільшого поширення при цьому набув другий підхід – розуміння інформаційних ресурсів як інформації, зафіксованої на матеріальних носіях.

Інформаційні ресурси – це доступний для використання та призначений для задоволення потреб учасників інформаційних відносин симбіоз змісту інформації (знання) та форми її представлення (матеріальний носій) у вигляді документів, баз даних і знань, реєстрів, кадастрів та інших джерел впорядкованих відомостей. Коли мова йде про національні інформаційні ресурси, фактично мова йде про об'єктивовану інформацію (закріплену на певних матеріальних носіях), матеріальні носії якої перебувають у державній, комунальній та приватній власності. Ця інформація може стосуватися різних сфер життєдіяльності людини, суспільства, держави, а відтак належати до різних категорій з точки зору обмеження доступу тощо.

Національні інформаційні ресурси – це систематизовані інформаційні ресурси, які містять інформацію незалежно від виду, змісту, форми, часу і місця її створення (включаючи публічну інформацію, державні інформаційні ресурси та іншу інформацію), призначену для задоволення життєво важливих суспільних потреб людини, суспільства і держави і забезпечені у доступі відповідним зацікавленим суб'єктам інформаційних відносин у встановлених законом межах і порядку. Така інформація є в установленому порядку зареєстрована, оцінена, набула особливих властивостей, які становлять її сутність і роблять її інформаційним ресурсом, з одного боку, і предметом споживання – з іншого.

Ключові слова: інформація, інформаційні ресурси, національні інформаційні ресурси, електронні інформаційні ресурси.

Аннотація. По результатам проведенного исследования установлено, что анализ доктринальных работ позволяет выделить несколько подходов к определению содержания понятия «информационные ресурсы»:

- отождествление информационных ресурсов с информацией (знанием);
- понимание информационных ресурсов как структурированной информации (сведений, зафиксированных на материальных носителях, документов и массивов документов);
- включение в содержание информационных ресурсов не только информации, но и информационных технологий и персонала, задействованного в обработке информации).

Наибольшее распространение при этом получил второй подход – понимание информационных ресурсов как информации, зафиксированной на материальных носителях.

Информационные ресурсы – это доступный для использования и предназначен для удовлетворения потребностей участников информационных отношений симбиоз содержания информации (знания) и формы ее представления (материальный носитель) в виде документов, баз данных и знаний, реестров, кадастров и других источников упорядоченных сведений. Когда речь идет о национальных информационных ресурсах, фактически речь идет об объективированной информации (закрепленной на определенных материальных носителях), материальные носители которой находятся в государственной, коммунальной или частной собственности. Эта информация может касаться различных сфер жизнедеятельности человека, общества,

государства, а следовательно принадлежать к разным категориям с точки зрения ограничения доступа и тому подобное.

Национальные информационные ресурсы – это систематизированные информационные ресурсы, содержащие информацию независимо от вида, содержания, формы, времени и места ее создания (включая публичную информацию, государственные информационные ресурсы и другую информацию), предназначенную для удовлетворения жизненно важных общественных потребностей человека, общества и государства и обеспечены в доступе соответствующим заинтересованным субъектам информационных отношений в установленных законом пределах и порядке.

Такая информация есть в установленном порядке зарегистрирована, оценена, приобрела особые свойства, которые составляют ее сущность и делают ее информационным ресурсом, с одной стороны, и предметом потребления – с другой.

Ключевые слова: *информация, информационные ресурсы, национальные информационные ресурсы, электронные информационные ресурсы.*

Summary. *According to the results of the study, it is established that the analysis of doctrinal developments allows us to identify several approaches to determining the content of the concept "information resources":*

- identification of information resources with information (knowledge);*
- understanding of information resources as structured information (information recorded on physical media, documents and arrays of documents);*
- inclusion in the content of information resources not only information, but also information technology and personnel involved in information processing).*

The second approach has become the most widespread – the understanding of information resources as information recorded on physical media.

Information resources are available for use and designed to meet the needs of participants of information relations symbiosis of information content (knowledge) and its presentation (material carrier) in the form of documents, databases, registers, cadastres and other sources of organized information. When it comes to national information resources, in fact it is about objectified information (fixed on certain material media), the material media of which are in state, communal or private ownership. This information may relate to different spheres of human life, society, state, and therefore belongs to different categories in terms of restricting access and so on.

National information resources are systematized information resources that contain information regardless of the type, content, form, time and place of its creation (including public information, state information resources and other information), designed to meet the vital social needs of man, society and state and provided with access to the relevant participants of information relations within the limits established by law and procedure. Such information is registered, evaluated, has acquired special properties that constitute its essence and make it an information resource, on the one hand, and the subject of consumption – on the other.

Key words: *information, information resources, national information resources, electronic information resources.*

Постановка проблеми. Необхідно зауважити, що у попередніх редакціях Закону України «Про інформацію» (мова йде про редакції, чинні у 1992–2011 роках) визначалося, що основою інформаційного суверенітету України є національні інформаційні ресурси, до яких входить вся належна

їй інформація, незалежно від змісту, форм, часу і місця створення, а держава самостійно формує інформаційні ресурси на своїй території і вільно розпоряджається ними, за винятком випадків, передбачених законами і міжнародними договорами. Також вказувалося, що інформаційний суверенітет України забезпечується: виключним правом власності України на інформаційні ресурси, що формуються за рахунок коштів державного бюджету; створенням національних систем інформації; встановленням режиму доступу інших держав до інформаційних ресурсів України; використанням інформаційних ресурсів на основі рівноправного співробітництва з іншими державами [1], проте у чинній редакції закону відповідні положення відображення не знайшли.

Поточна редакція Закону України «Про інформацію» (набула чинності 9 травня 2011 року) враховує висновки експертів Ради Європи щодо того, що поняття «інформаційний суверенітет» не належить до принципів, вжитих хоча б в одному договорі про захист прав людини» [2]. Зокрема, пересторогою до законодавчого закріплення цього поняття вважають, зокрема, те, що воно може порушити принцип транскордонності права доступу до інформації, яке в інформаційному суспільстві є одним із фундаментальних прав людини і громадянина та включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів (Загальна декларація з прав людини, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод). Відтак відповідне поняття наразі в Законі України «Про інформацію» не наведено. Водночас, це не відмінняє актуальності питання щодо сутності національних інформаційних ресурсів, які є основою інформаційного суверенітету.

Результати аналізу наукових публікацій. Дослідження проблематики інформаційних ресурсів на сьогодні проводяться багатьма

науковцями, зокрема у своєму дослідженні ми використали праці таких вчених як Юдін О.К., Бучик С.С. [8], Литвин Н. [19], Сидоренко О. [20], Кормич Б.А. [21], Нисневич Ю.А. [16], Р. Марутян [18], Соснін О.В. [22], Довгань О.Д. [24] та інших. Проте, варто відмітити, що розвиток інформаційного суспільства, використання інформаційних технологій в усіх сферах вимагають удосконалення наявних підходів до визначення поняття національних інформаційних ресурсів та формування системи їх класифікації та захисту.

Метою статті є визначення поняття та характерних ознак національних інформаційних ресурсів в контексті дослідження інформаційного суверенітету.

Виклад основного матеріалу. Результати аналізу доктринальних напрацювань дозволяють виділити декілька підходів до визначення змісту поняття «інформаційні ресурси»:

- ототожнення інформаційних ресурсів з інформацією (знанням);
- розуміння інформаційних ресурсів як структурованої інформації (відомостей, зафіксованих на матеріальних носіях, документів та масивів документів);
- включення до змісту інформаційних ресурсів не лише інформації, але й інформаційних технологій та персоналу, задіяного у обробці інформації).

Найбільшого поширення при цьому набув другий підхід – розуміння інформаційних ресурсів як інформації, зафіксованої на матеріальних носіях.

Законодавство України містить низку визначень інформаційних ресурсів, проаналізуємо їх.

Відповідно до Закону України «Про національну програму інформатизації» [3], інформаційний ресурс – сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо).

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» містить дещо інше визначення – «інформаційний ресурс – систематизована інформація або знання, що мають цінність у певній предметній області і можуть бути використані людиною в своїй діяльності для досягнення певної мети» [4].

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 року № 259-р «Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» [5] містить визначення національні електронні інформаційні ресурси – ресурси незалежно від їх змісту, форми, часу та місця створення, форми власності, призначені для задоволення потреб громадянина, суспільства, держави. Національні ресурси включають державні, комунальні та приватні ресурси.

Вважаємо, що використання «потреб громадянина» у попередньому визначенні нівелює зміст транскордонності права на інформацію, а тому слід говорити про «потреби людини».

Система національних ресурсів – організована за єдиною технологією сукупність національних ресурсів, необхідних для розв'язання завдань соціально-економічного розвитку держави та внесених до Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів. В зазначеному визначенні вважаємо некоректним формулювання «необхідних для розв'язання завдань соціально-економічного розвитку держави», оскільки правова держава, в першу чергу, орієнтована на забезпечення інтересів людини і суспільства або ж тоді слід говорити про систему державних інформаційних ресурсів.

Державні інформаційні ресурси – систематизована інформація, що є доступною за допомогою інформаційних технологій, право на володіння, використання або розпорядження якою належить державним органам, військовим формуванням, утвореним відповідно до законів України,

державним підприємствам, установам та організаціям, а також інформація, створення якої передбачено законодавством та яка обробляється фізичними або юридичними особами відповідно до наданих їм повноважень суб'єктами владних повноважень [6].

У Законі України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” національні електронні інформаційні ресурси визначені як систематизовані електронні інформаційні ресурси, які містять інформацію незалежно від виду, змісту, форми, часу і місця її створення (включаючи публічну інформацію, державні інформаційні ресурси та іншу інформацію), призначену для задоволення життєво важливих суспільних потреб громадянина, особи, суспільства і держави. Під електронними інформаційними ресурсами при цьому розуміють будь-яка інформація, що створена, записана, оброблена або збережена у цифровій чи іншій нематеріальній формі за допомогою електронних, магнітних, електромагнітних, оптичних, технічних, програмних або інших засобів [7].

Дослідники технічної науки вказують на такі характеристики національних інформаційних ресурсів як: 1) віднесення їх до результатів інтелектуальної діяльності в усіх сферах життєдіяльності людини, суспільства і держави; 2) їх споживчу цінність (політичну, економічну, наукову, освітню, соціокультурну, оборонну, ринкову, історичну, інформаційну тощо) [8].

Ст. 1 Закону України “Про бібліотеки та бібліотечну справу” визначає інформаційні ресурси як сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, базах даних тощо) [9].

Ст. 10 Закону України «Про науково-технічну інформацію» закріплює наступне поняття інформаційних ресурсів – це «сукупність довідково-інформаційних фондів з необхідним довідково-пошуковим апаратом і відповідними технічними засобами зберігання, обробки і передачі, що є у володінні, розпорядженні, користуванні державних

органів і служб науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, комерційних центрів, підприємств, установ і організацій» [10].

Виходячи з наведених вище визначень інформаційних ресурсів, до національних інформаційних ресурсів належить об'єктивована в певній матеріально-енергетичній формі інформація, з приводу якої здійснюються інформаційні процеси, зокрема, документована інформація.

Документ – це передбачена законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці або на іншому носіїві [11]. Оскільки носії інформації визначаються чинним законодавством України більш широко: фізичні об'єкти, поля та сигнали, хімічні середовища, накопичувачі даних в інформаційних системах, публічні повідомлення і вислови тощо, а документ є лише одним з їх різновидів, документами доцільно визнавати тільки ті матеріальні носії інформації, які дають можливість безпосереднього її сприйняття біологічними інформаційними системами, зокрема, з використанням інших систем (тобто, паперові або електронні документи) [12].

Матеріальними носіями опосередкованої інформації є видові об'єкти, сцени, образи, сигнали, сліди об'єктів у навколишньому середовищі. Вирізняють їх наступні групи: якісні або спектральні (колір, довжина хвилі в інфрачервоному діапазоні, частота, підвид частот між складовими спектру, склад хімічних елементів, речовин, наявність градієнта); кількісні або енергетичні (світловий потік, температура, відбитий потік потужності, спектральна щільність потужності, концентрація елементів і речовин, рівень радіації, напруженість магнітного поля, контрастність температур); просторові (координати, лінійні розміри, відстані, кути, спрямування на джерело випромінювання, відстань до джерела або між джерелами випромінювання, розміри сліду, його

координати, розміри стрибка температури, його координати); часові (час існування поля, образу, сцени, час існування випромінювання поля; тривалість, період повторення імпульсу, групи імпульсів, сигналу, часу існування сліду) [13].

Отже, інформація не завжди відбивається у предметах матеріального світу в звичному розумінні, тобто, як система даних, доступних для сприйняття людиною. Одна й та сама інформація може зберігатися та передаватися у різному вигляді, тобто, зміст та цінність інформації не залежать від виду її матеріального носія, хоча останній є необхідним для об'єктивації інформації та її участі в інформаційних процесах. Асиметричність інформації не дає змоги ототожнити її з певним матеріальним носієм. Іноді інформацію може бути знищено або пошкоджено без заподіяння шкоди її матеріальним носіям (це стосується передусім електронної інформації). Також інформація може вибувати з виключного володіння у випадках, коли зміни володільця її матеріального носія не відбувається. Таким чином, об'єктом правовідносин виступає саме інформація, незалежно від матеріального носія, на якому вона в даний момент зафіксована.

Як товар, що користується попитом, інформація має певну цінність, однак єдина загальновизнана методика її визначення на сьогоднішній день ще не розроблена. Складність у визначенні вартості інформації полягає в тому, що специфіка інформації як перетвореної форми людських знань створює можливість її вибуття з виключного володіння без самого факту фізичного вилучення. Як і будь-якому товару, інформації притаманна споживча та мінова вартість. Остання включає в себе інвестиції, вкладені у створення, збирання та монтаж інформації, вартість відновлення пошкодженої інформації та потенційні втрати від її незаконного привласнення. Однак ці витрати на створення інформації та забезпечення нею користувача не вичерпують її вартості, оскільки інформація дозволяє

користувачеві відтворювати необхідне йому знання [14]. Така концепція інформації пояснює залежність вартості інформації не лише від витрат на її виробництво та обслуговування, але й від таких параметрів, як її актуальність (новітність та своєчасність, відповідність знань, що їх вміщує інформація, вирішуваним завданням) та адресність (орієнтація інформації на конкретного користувача) [15, с. 109].

Інформація складається принаймні з двох підсистем (відкритої інформації та інформації з обмеженим доступом), оскільки, поряд із встановленням права на інформацію, визначаються і його обмеження. Інформація може бути класифікована також за видами змісту (правова, науково-технічна, політична, статистична, економічна, інформація про особу тощо), способом обробки, видом матеріального носія (та за іншими критеріями).

До відкритої інформації зазвичай належить інформація, яка розповсюджується засобами масової інформації, надходить до загальнодоступних баз даних, а також захищається за допомогою законодавства про інтелектуальну власність. Особливе місце в системі відкритої інформації належить відомостям, доступ до яких не може бути обмежений. Що стосується інформації з обмеженим доступом, на законодавчому рівні її поділ та ранжування відбувається за ступенем секретності та рівнем важливості. В різних країнах цей розподіл є неоднорідним (при порівнянні спостерігається співпадіння за змістом різнопорядкових груп інформації з обмеженим доступом).

Національні інформаційні ресурси повинні утворювати єдину, взаємопов'язану систему, яка виключає виникнення "інформаційного хаосу", викликаного прагненням до інформаційного суверенітету, що породжує надмірне дублювання інформації. Необхідністю є забезпечення вільного доступу до таких ресурсів і взаємний обмін інформацією. Для досягнення названих цілей, зокрема, взаємодії ресурсів, істотне значення

має сумісність документів, інформаційних продуктів, комунікативних систем. Проблема сумісності повинна вирішуватися через стандартизацію результатів інформаційної діяльності: документів, інформаційних ресурсів [16].

Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [17] одним з головних пріоритетів визначає прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, у якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя. Законом встановлено, що загальнодоступна інформаційна інфраструктура держави формується шляхом, зокрема, створення в електронній формі архівних, бібліотечних, музейних фондів та інших фондів закладів культури, формування відповідних інформаційно-бібліотечних та інформаційно-пошукових систем з історії, культури, народної творчості, сучасного мистецтва України тощо. Відтак, доступність інформації зазначається як один із ключових критеріїв, який повинен закладатися в основу національних інформаційних ресурсів.

Національний інформаційний ресурс у широкому значенні – це інформаційний ресурс, яким володіють, контролюють і використовують держава і суспільство для досягнення суспільного блага. Це загальнонаціональний здобуток, до якого мають доступ усі громадяни країни. У вузькому значенні – це сукупність окремих документів і масивів документів, зафіксованих на матеріальних носіях, бази і банки даних, знання, архіви, бібліотеки, колекції, музейні фонди, будь-які інші сховища даних, що включені у сферу соціальних відносин та мають

загальнонаціональну цінність і є об'єктом права власності будь-якого суб'єкта України [18].

Виділяють такі ознаки інформаційних ресурсів:

- на відміну від інших видів ресурсів (зокрема, матеріальних) інформаційні ресурси практично невичерпні;
- у процесі використання інформаційні ресурси не зникають, а зберігаються і навіть збільшуються;
- інформаційні ресурси не є самостійними і самі по собі мають лише потенційне значення (поєднуючись з іншими ресурсами – досвідом, працею, кваліфікацією, технікою, енергією, сировиною, вони є рушійною силою);
- ефективність застосування інформаційних ресурсів пов'язана з ефектом повторного виробництва знань (інформаційна взаємодія дозволяє одержати нові знання ціною менших витрат, порівняно з витратами праці, енергії, часу на його пряме генерування);
- інформаційні ресурси є формою безпосереднього включення науки до складу виробничих сил;
- інформаційні ресурси виникають у результаті не просто розумової праці, а її творчої частини;
- перетворення знань в інформаційні ресурси залежить від можливості їх кодування (модель, алгоритм, програма, проект і особливо бази знань виступають активними формами інформаційних ресурсів, тоді як книги, статті, патенти, бази даних є пасивними формами) [19, с. 144].

В умовах інформаційного суспільства невичерпність інформаційних ресурсів обумовлена їх постійним використанням, розширеним відтворенням, відтак постійним оновленням, що сприяє їх збільшенню. Невикористання веде до їх швидкого знецінення й старіння, а відсутність дієвої системи їх нагромадження та оновлення унеможлиблює інтеграцію держави у глобальний інформаційний простір.

Окрім цього, акцентують увагу на їх кількості, змісті, цінності та якості. При цьому кількість інформаційних ресурсів може виражатися як у кількісних одиницях (сторінки, байти тощо), так і у відносному вимірі (наскільки відомості знімають невизначеність). Зміст інформаційного ресурсу – це конкретне значення даних і відомостей у тому контексті, в якому вони є зрозумілим для особи. Цінність інформаційного ресурсу характеризує його суспільне значення і може виражатися як у грошових одиницях, так і у відносному значенні (важливий, неважливий тощо). Якість інформаційного ресурсу визначає, наскільки він здатен задовольнити інформаційні потреби суб'єктів інформаційних відносин, і характеризується такими критеріями, як повнота, достовірність, цілісність тощо [20, с.178; 21, с. 11]. В умовах глобалізації, кризового стану суспільства, об'єктивна оцінка інформаційних ресурсів, у тому числі кількісна, постає як одна із проблем державного рівня, а їх постійний моніторинг, безпека, об'єктивність, вартість становлять потенціал країни [22, с. 17].

В той же час до юридичних властивостей інформаційних ресурсів пропонується відносити наступні: існування інформації в момент здійснення правовідносин, призначення для задоволення потреб фізичних і юридичних осіб; придатність інформації до передавання та розмноження; визначена форма й одиниця вимірювання; наукова обґрунтованість і доведеність інформації; юридичне закріплення; інформація має визначене джерело та «отримувача» [23, с. 213].

На думку О. Довганя, поняття «інформаційні ресурси» має враховувати ознаки, що перетворюють інформацію на ресурс, який включає такі складові характеристики: “інформація”, “інформаційний ресурс” як предмет і результат діяльності людини, як об'єкт права власності фізичних, юридичних осіб та держави, як об'єкт товарних відносин, як державний і національний ресурс. Крім того, важливими

ознаками інформаційного ресурсу є те, що він може бути системоутворювальним і керованим чинником діяльності людини, суспільства і держави, позитивно впливати на соціально-економічний розвиток суспільства і держави та забезпечення національної безпеки [24].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, маємо констатувати, що інформаційні ресурси – це доступний для використання та призначений для задоволення потреб учасників інформаційних відносин симбіоз змісту інформації (знання) та форми її представлення (матеріальний носій) у вигляді документів, баз даних і знань, реєстрів, кадастрів та інших джерел впорядкованих відомостей. Коли мова йде про національні інформаційні ресурси, фактично мова йде про об'єктивовану інформацію (закріплену на певних матеріальних носіях), матеріальні носії якої перебувають у державній, комунальній та приватній власності. Ця інформація може стосуватися різних сфер життєдіяльності людини, суспільства, держави, а відтак належати до різних категорій з точки зору обмеження доступу тощо.

Національні інформаційні ресурси – це систематизовані інформаційні ресурси, які містять інформацію незалежно від виду, змісту, форми, часу і місця її створення (включаючи публічну інформацію, державні інформаційні ресурси та іншу інформацію), призначену для задоволення життєво важливих суспільних потреб людини, суспільства і держави і забезпечені у доступі відповідним зацікавленим суб'єктам інформаційних відносин у встановлених законом межах і порядку. Така інформація є зареєстрована у визначеному порядку, оцінена, набула особливих властивостей, які становлять її сутність і роблять її інформаційним ресурсом, з одного боку, і предметом споживання – з іншого.

Перспективами подальших розвідок є теоретичне обґрунтування критеріїв класифікації національних інформаційних ресурсів.

Література

1. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 року (в редакції від 13 січня 2011 року). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Висновок експертів Ради Європи щодо проекту закону про інформацію. URL: <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1173882959>
3. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/559/2011>
4. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>
5. Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 року № 259-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-p#Text>
6. Про Державну службу спеціального зв'язку та захист інформації України: Закон України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3475-15>
7. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовтня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
8. Юдін О. К., Бучик С. С. Державні інформаційні ресурси. Методологія побудови класифікатора загроз: монографія. Київ: НАУ, 2015. 214 с.
9. Про бібліотеки та бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>
10. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>

11. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text>
12. Про платіжні системи і переказ грошей в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>
13. Горячев В. С. Информация и ее защита // Вопросы защиты информации. 1994. № 2. С. 38-45.
14. Кузьмин А. Э. Правовая защита коммерческой тайны // Правоведение. 1992. № 5. С. 140-142.
15. Копылов В.А. Информационное право: Учебное пособие. М.: Юристъ, 1997. 472 с.
16. Нисневич Ю. А. Системный подход в государственной информационной политике // Научно-техническая информация. (Сер. 1. Организация и методика информационной работы). 2000. № 5. С. 1-7.
17. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки: Закон України від 06 лютого 2007 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>
18. Марутян Р. Інформаційні ресурси: нові підходи до визначення поняття. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31670/10-Marutyan.pdf?sequence=3>
19. Литвин Н. А. Деякі особливості застосування інформаційних ресурсів органами державної фіскальної служби України // Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 2. С. 144-146.
20. Сидоренко О. Інформаційні ресурси як об'єкт інформаційних правовідносин // Підприємництво, господарство і право. 2018. № 4. С. 173-182.

21. Кормич Б.А. Інформаційне право : підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с.
22. Соснін О.В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України: Монографія. К: Інститут держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2003. 572 с.
23. Шокиров Г. А. Информация как основной объект информационных правоотношений: теоретический и практический аспекты. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/informatsiya-kakosnovnoy-obekt-informatsionnyh-pravootnosheniyteoreticheskiy-i-prakticheskyy-aspekty>
24. Довгань О.Д. Інформаційні ресурси: національні та державні, зміст, поняття. Інформація і право. 2015. № 3(15). С. 85-91.

References

1. Pro informaciju: Zakon Ukrajinu vid 02 zhovtja 1992 roku (v redakciji vid 13 sichnja 2011 roku). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Vysnovok ekspertiv Rady Jevropy shhodo proektu zakonu pro informaciju. URL: <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1173882959>
3. Pro Nacionaljnu proghramu informatyzaciji: Zakon Ukrajinu vid 4 ljutogho 1998 roku. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/559/2011>
4. Pro skhvalennja Strateghiji rozvytku informacijnogho suspiljstva v Ukrajinu: Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrajinu vid 15 travnja 2013 roku # 386-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>
5. Pro zatverdzhennja Koncepcciji formuvannja systemy nacionaljnykh elektronnykh informacijnykh resursiv: Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrajinu vid 5 travnja 2003 roku # 259-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-r#Text>

6. Pro Derzhavnu sluzhbu specialjnogho zv'jazku ta zakhyst informaciji Ukrainy: Zakon Ukrainy. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3475-15>
7. Pro osnovni zasady zabezpechennja kiberbezpeky Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05 zhovtnja 2017 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
8. Judin O. K., Buchyk S. S. Derzhavni informacijni resursy. Metodologhija pobudovy klasyfikatora zagroz: monoghrafija. Kyjiv: NAU, 2015. 214 s.
9. Pro biblioteky ta bibliotechnu spravu: Zakon Ukrainy vid 27 sichnja 1995 roku. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95-vr>
10. Pro naukovo-tekhnichnu informaciju: Zakon Ukrainy vid 25 chervnja 1993 roku. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
11. Pro obov'jazkovyj prymirnyk dokumentiv: Zakon Ukrainy vid 9 kvitnja 1999 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text>
12. Pro platizhni systemy i perekaz ghroshej v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 5 kvitnja 2001 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>
13. Goryachev V. S. Informatsiya i ee zashchita // Voprosy zashchity informatsii. 1994. № 2. S. 38-45.
14. Kuzmin A. E. Pravovaya zashchita kommercheskoy tayny // Pravovedenie. 1992. № 5. S. 140-142.
15. Kopylov V. A. Informatsionnoe pravo: Uchebnoe posobie. M.: Yurist, 1997. 472 s.
16. Nisnevich Yu. A. Sistemnyy podkhod v gosudarstvennoy informatsionnoy politike // Nauchno-tekhnicheskaya informatsiya. (Ser. 1. Organizatsiya i metodika informatsionnoy raboty). 2000. № 5. S. 1-7.
17. Pro osnovni zasady rozvytku informacijnogho suspiljstva v Ukraini na 2007–2015 roky: Zakon Ukrainy vid 06 ljutogho 2007 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>

18. Marutjan R. Informacijni resursy: novi pidkhody do vyznachennja ponjattja. URL:
<http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31670/10-Marutyanyan.pdf?sequence=3>
19. Lytvyn N. A. Dejaki osoblyvosti zastosuvannja informacijnykh resursiv orghanamy derzhavnoji fiskaljnoji sluzhby Ukrainy // Porivnjajno-analitychne pravo. 2016. # 2. S. 144-146.
20. Sydorenko O. Informacijni resursy jak ob'jekt informacijnykh pravovidnosyn // Pidpryjemnyctvo, ghospodarstvo i pravo. 2018. #4. S.173-182.
21. Kormych B. A. Informacijne pravo : pidruchnyk. Kharkiv: BURUN i K., 2011. 334 s.
22. Sosnin O. V. Problemy derzhavnogho upravlinnja systemoju nacionalnykh informacijnykh resursiv z naukovogho potencialu Ukrainy: Monohrafija. K: Instytut derzhavy i prava im. V. Korecjkogho NAN Ukrainy, 2003. 572 s.
23. Shokirov G. A. Informatsiya kak osnovnoy obekt informatsionnykh pravo otnosheniy: teoreticheskij i prakticheskij aspekty. URL:
<https://cyberleninka.ru/article/n/informatsiya-kak-osnovnoy-obekt-informatsionnyh-pravootnosheniy-teoreticheskij-i-prakticheskij-aspekty>
24. Dovghanj O. D. Informacijni resursy: nacionaljni ta derzhavni, zmist, ponjattja // Informacija i pravo. 2015. # 3(15). S. 85-91.